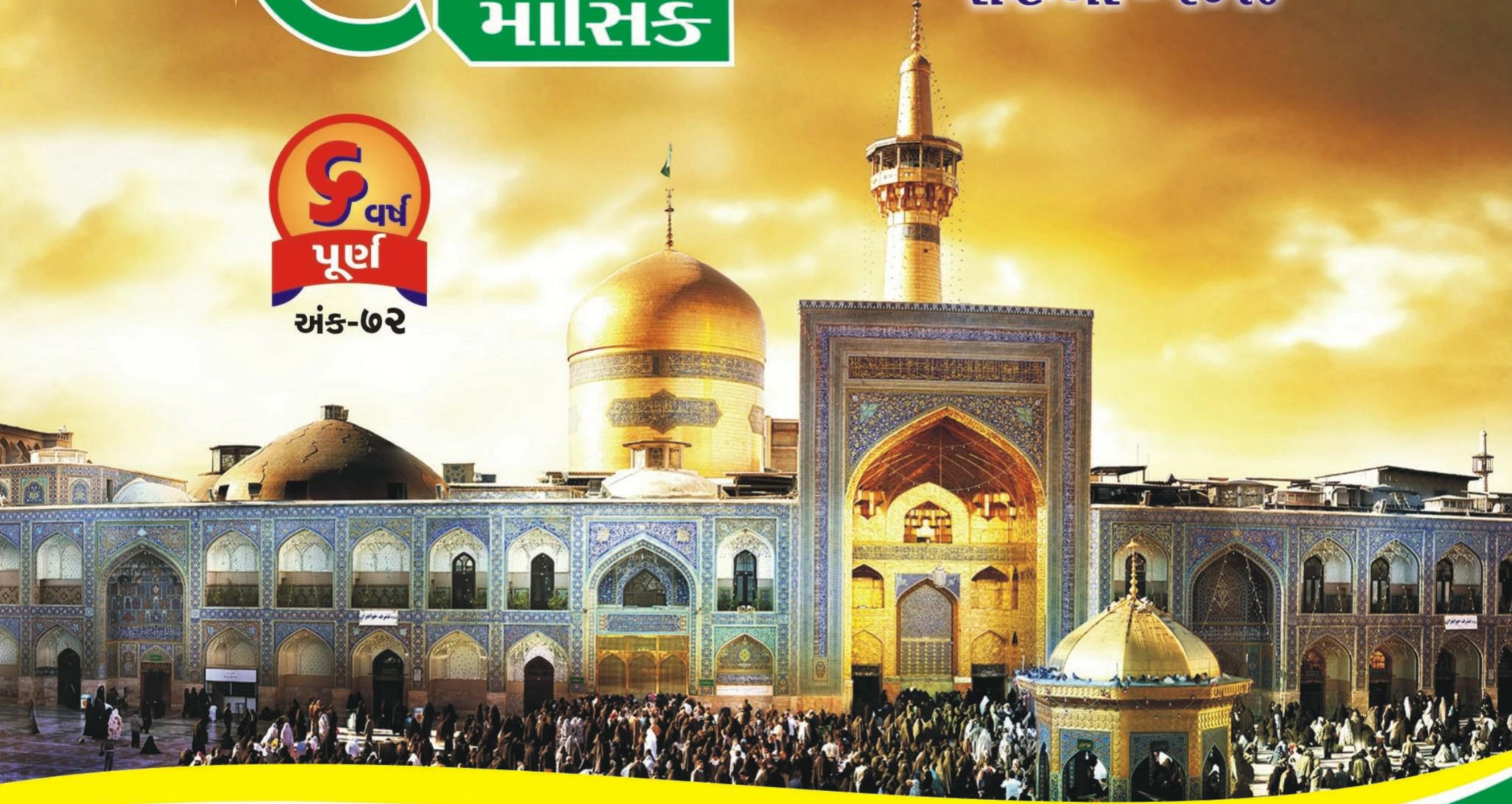

હાદી માસિક

બાળકો અને
નવયુવાનો માટે

ઝીલકાદ, દીજરી સન ૧૪૩૫,
સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૪

૬ વર્ષ
પૂર્ણ
અંક-૭૨

الحمد لله
السلامة
ب
السلامة
ب

امام جواد علیه السلام
یکند بخشش برای اوست
اکثر قسم عمده در قمر از زیارت
کامل الزیارات به ۱۳۳

باج
معصومه

રૂ. 30/-

બાબકોને ભેટ-સોગાત

જનાબ ઈબ્ને-અબ્બાસે નબીએ અકરમ સ.અ.વ.થી રિવાયત કરી છે કે : આપ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે : કોઈ વ્યક્તિ પોતાના કુટુંબીજનો માટે ભેટ-સોગાદ ખરીદે તો તે અલ્લાહની બારગાહમાં તેણે ગરીબો અને જરૂરીયાતવાળાઓને સહાયતા કરી હોય તેના જેવું જ છે.

તે પછી આપ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે “ભેટ-સોગાત આપવામાં એ બાબતની તકેદારી રાખો કે પહેલાં દીકરીને ભેટ આપો. તે પછી દીકરાઓને ભેટ આપો. દીકરીને પ્રસન્ન કરનાર વ્યક્તિને “ઓલાદે જનાબ ઈસ્માઈલ અ.સ.” ના એક ગુલામને આઝાદ કરાવવા જેટલો સવાબ મળે છે. અને પોતાના દીકરાને પ્રસન્ન કરવાનો સવાબ અલ્લાહની બીકમાં રડવા જેવું છે અને અલ્લાહની બીકમાં રડવાનો સવાબ નેઅમતોથી ભરપૂર જન્મત છે. (હિકમત નામએ કુદક-પા.૧૯)

ઝીલકાદ, દીજરી સન ૧૪૩૫, સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૪

ઝેરે સરપરસ્તી હમરતે હુજાત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી

સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી : સૈયદ મોહમ્મદ રઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી : સૈયદ મોહમ્મદ અખ્તર

**સહાયકો : અહમદ રઝા મુરારહ
તાલીમ રઝા અજમેરી
એહસાનઅલી રિઝવી**

**અનુવાદક : સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી
(આઈ.એ.એસ.) નિવૃત્ત**

**શુષોભન : (Skype Graphics) સાજુદ પંજ
(M) 9898013082
E-mail : sajidpanj@yahoo.in**

વિગતો માટે સંપર્ક : હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની (રહ.)

ગોલ્ડન પાર્ક, વટવા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત - ૩૮૨૪૪૦.

ફોન : ૦૭૯-૨૫૮૯૨૭૮૬, ૯૪૨૬૬૭૮૬૧૪, ૯૪૨૬૬૭૮૬૧૨, ૯૭૨૪૭૩૭૮૬૫

E-mail : hadimasik@yahoo.com Website : www.hadikids.org

બઈસ્મેહી સુબ્હાનહૂ તઆલા

વહાલા બાળકો !

અસ્સલામો અલયકુમ !

તમારું પ્રિય માસિક એટલે કે “હાદી”એ છ વરસનો પ્રવાસ પૂરો કરી લીધો છે અને આજે તમારા હાથમાં આ બોત્તેર (૭૨)મો અંક છે.

આ “હાદી માસિક” ની છ વરસની સફર પૂરી થઈ છે તેમાં પરવરદિગારે આલમની દયા અને કૃપા અને હમરતે માઅસૂમીન (અ.સ.)ની પણ કૃપા દષ્ટિ સામેલ રહી છે, નહીં તો અદૃશ્ય સહાયતા વગર આ કાર્ય શક્ય જ નહોતું અને સાથે અસંખ્ય મોઅમેનીનના સહકારે આ કાર્યને આસાન કરી દીધું. ઘણાં મોઅમેનીન ભાઈઓએ અમને પ્રોત્સાહિત કર્યા, સભ્યો બનાવ્યાં, આર્થિક સહાયતા કરી-અમે એ તમામ લોકોના હૃદયપૂર્વક આભારી છીએ.

આ બોત્તેર(૭૨) અંકોમાં તમને વાર્તાઓ-દુયકા-દીની જાણકારી અને ઘણીબધી સારીસારી વાતો, એવું ઘણું વાંચવા મળ્યું છે. અમે તમારા પોતાના “હાદી માસિક”ના વર્ષગાંઠના પ્રસંગે તમને સૌને મુબારકબાદી આપીએ છીએ.

તમે જે રીતે એક વરસ સુધી અમારી સહાયતા કરી છે તે રીતે જ પેઈટીંગ-પત્રો-પોતાના રિઝલ્ટ અને ફોટા મોકલીને અમારી સહાયતા કરવાનો સિલસિલો ચાલુ જ રાખજો.

વહાલા બાળકો ! આ માસમાં ઈમામતના સિલસિલાની આઠમી કડીની વિલાદત અને શહાદત બંને છે. આપણે વિલાદતની ખુશાલીમાં ખુશીની મહેફીલ અને શહાદતના શોકમાં અઝાદારીની મજલિસમાં જવાનું ભૂલવું જોઈએ નહીં.

વસ્સલામ!!!

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો :

અમદાવાદ : (૧) શબ્બીરભાઈ નુરાની ફોન : ૯૩૭૬૧ ૬૮૩૦૬

(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન ફોન : ૯૩૨૭૫ ૩૬૬૩૮

(૩) ઝાકીરભાઈ મોમીન ફોન : ૯૩૨૭૦ ૪૧૩૧૪

ભાવનગર : મુસ્તાકભાઈ વિરાણી ફોન : ૯૮૨૪૫ ૩૮૧૧૪

મહુવા : મેહદીરઝા એમ. ભંભોરા ફોન : ૯૮૨૪૩ ૨૭૨૨૭

કાણોદર : નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ ફોન : ૯૮૮૮૭ ૭૩૬૧૧

મેતા : મોહસીનભાઈ કડીવાલ ફોન : ૯૮૮૮૩ ૬૮૦૮૮

ભરૂચ : મુશ્તાકઅલી પાનવાલા ફોન : ૯૮૨૪૨ ૪૩૦૫૧

સેલવાસા : ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી ફોન : ૯૮૨૫૮ ૯૮૮૭૮

ધોળકા : કમરઅલીભાઈ મોમીન

ડેડીયાપાડા : રિઝવાનહુસૈન અમીરઅલી રાજાણી ફોન : ૯૪૨૭૧ ૭૫૨૩૧

રાજૂલા : મૌલાના હસન મહદી ફોન : ૯૮૦૪૧ ૪૬૧૧૦

સિહોર : હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા ફોન : ૯૮૭૮૮ ૬૮૮૬૮

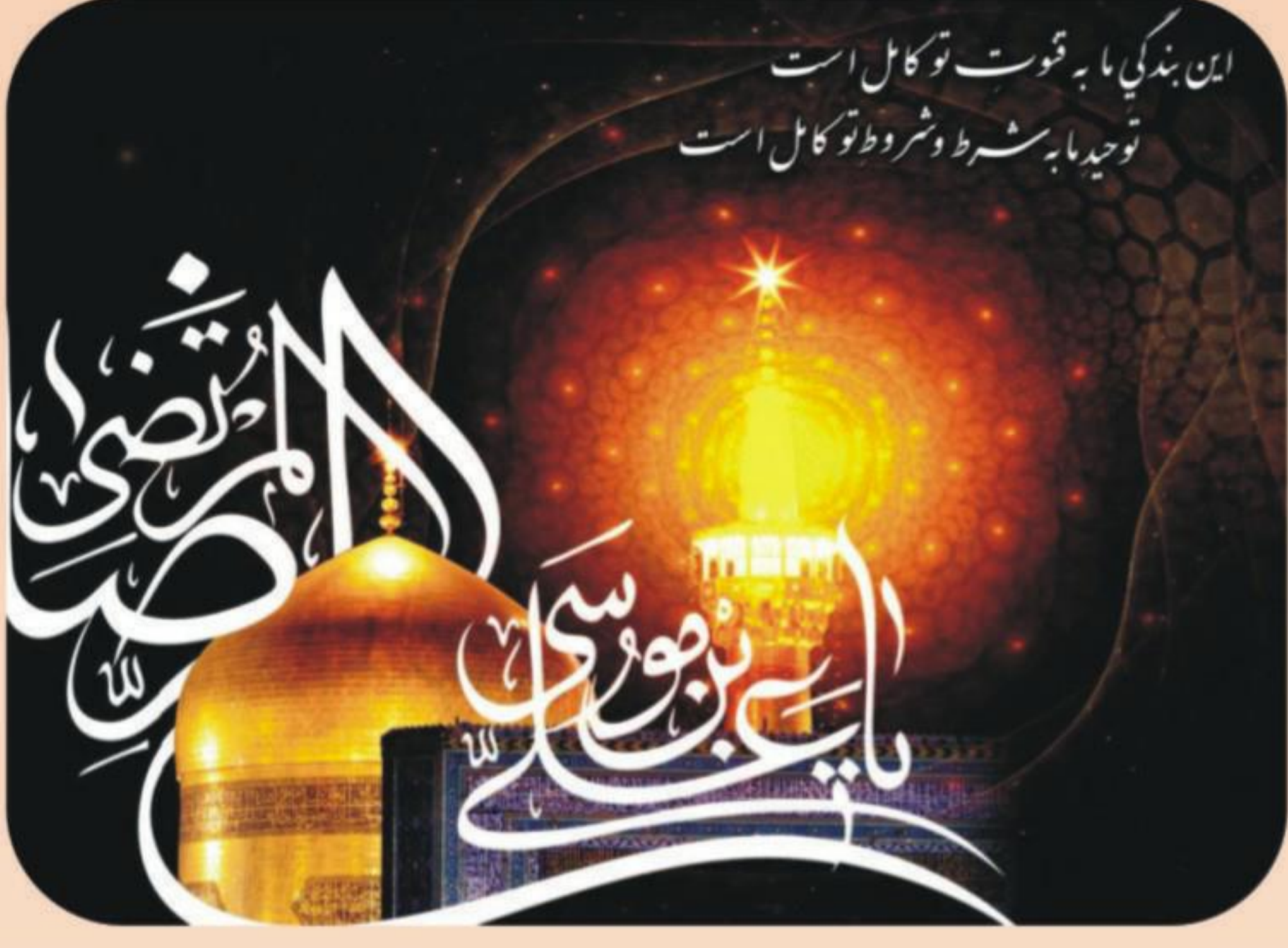
અંજાર : રફીકભાઈ ખોજા ફોન : ૯૮૨૫૩ ૧૮૬૨૧

કચ્છ : મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર ફોન : ૯૮૨૪૨ ૧૬૪૭૦

રૂસ્તમપુરા : સૈયદ આશીક હુસૈન ફોન : ૯૮૨૪૧ ૧૮૩૭૨

**વાર્ષિક લવાજમ
રૂ. ૩૦૦/-**

ખાસ નોંધ : સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.

બુદ્ધિની સંપૂર્ણતા

ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે “જ્યાં સુધી કોઈ મુસલમાન પુરૂષમાં નીચે મુજબના દસ ગુણો જોવા ન મળે ત્યાં સુધી તેની બુદ્ધિ સંપૂર્ણ થયેલી હોતી નથી.

૧. લોકો તેનાથી ભલુ થશે તેવી જ અપેક્ષા રાખતા હોય.
૨. લોકો તેના દુષપ્રભાવથી રક્ષિત રહેતા હોય. (તેનામાં કોઈ દુષ્ટતા ન હોય)
૩. જે અન્યોના અત્યંત નાનકડા સત્કાર્યોને પણ ખૂબ મોટા સમજતો હોય.
૪. જે પોતાના મોટા-મહાન સદ્કાર્યોને પણ અત્યંત નાના અને નગણ્ય (તુચ્છ) સમજતો હોય.
૫. જરૂરિયાતવાળા લોકો તેની પાસે વારંવાર અને ખૂબજ વધારે પ્રમાણમાં માંગણીઓ કરે ત્યારે પણ તે તેનાથી નારાજ ન થતો હોય.

૬. જે પોતાના સમગ્ર જીવનકાળમાં જ્ઞાન મેળવવામાં થાકતો ન હોય.
(જ્ઞાન મેળવવા માટે સતત પ્રયત્નશીલ-સક્રિય રહેતો હોય)
૭. જે અલ્લાહના કાજે મળેલ દરિદ્રતાને સમૃદ્ધિથી વધારે પ્રિય ગણતો હોય.
૮. જે ખુદાના કાજે અપમાનિત થવાની પરિસ્થિતિને ખુદાના શત્રુના સાથ સહકારથી મળતા માન-મરતબા-આદર કરતાં વહાલું ગણતો હોય.
૯. જેને પ્રસિદ્ધિ પ્રિય ન હોય અને લોકો તેને ઓછું ઓળખે એ જેને પસંદ હોય.
૧૦. જે કોઈને પણ ન મળે અને જુએ-તેના માટે તે એવું કહે કે આતો મારા કરતાં પણ વધારે ધર્મ ભીરૂ-પરહેઝગાર અને સારો છે.”
(ખિહારૂલ અનવાર-ભા.૭૮-પા.નં-૩૩૬)

ઝિલ્કાદ માસના રવિવારની નમાઝ

પયગમ્બરે અકરમ સ.અ.વ. ફરમાવે છે કે, “એવો કોઈ મુસલમાન નથી જે આ દિવસની નમાઝ અદા કરે અને ફરિશ્તાઓ તેને આ શુભ સમાચારો ન આપે કે જ્યારે સેવક (બંદો) તે દિવસે આ નમાઝ અદા કરે છે ત્યારે તેને આકાશવાણી થાય છે કે “હે ખુદાના સેવક ! તમારી તૌબા કબૂલ કરી લેવામાં આવી છે. તમારા સઘળા ગુનહો માફ કરી દેવામાં આવ્યા છે અને હવે તમે નવેસરથી પોતાના જીવનનો આરંભ કરો.”

તેવી જ રીતે આકાશમાંથી એક ફરિશ્તો આવે છે અને કહે છે કે “હે ખુદાના બંદા! તમારા માટે ખુશખબરી છે કે તમારા ઉપર, તમારા ઘરવાળાઓ ઉપર અને તમારા કુટુંબીજનો ઉપર અલ્લાહની દયા કૃપા હજો. એક અન્ય ફરિશ્તો આવીને કહે છે કે “હે અલ્લાહના સેવક! તમે ઈમાન ઉપર કાયમ રહીને મૃત્યુ પામશો. તમારા ઉપર કોઈ દેવુ નહીં હોય, તમારી કબર વિશાળ અને પ્રકાશિત હશે.

એક અન્ય ફરિશ્તો આવીને કહેશે કે “હે અલ્લાહના બંદા !

તમારા માતા-પિતા તમારાથી પ્રસન્ન છે.
તમારા-એમના અને તમારા સઘળા
કુટુંબીજનોના ગુનાહ માફ કરી દેવામાં
આવ્યા છે. દુનિયા અને આખેરતમાં
તમારી આજીવિકા ઘણી વધારે કરી
દેવામાં આવી છે.”

તે પછી જિબ્રિલ અ.સ. તેને

સાદ આપશે કે “તું ખુશ થઈ જા કેમકે તારા મૃત્યુ સમયે હું મૌતના
ફરિશ્તા (મલકુલ મૌત) સાથે આવીશ અને તેને એવી આજ્ઞા કરીશ કે
તમારી સાથે મહેરબાનીથી વર્તે જેથી કરીને તમને કોઈ તકલીફ ન થાય
અને તમારી આત્મા તમારા શરીરમાંથી આરામથી અને પ્રસન્નતા સાથે
નીકળે” લોકોએ અરજ ગુજારી કે “હે અલ્લાહના નબી સ.અ.વ.આ
અમલને બીજા કોઈ દિવસે પણ કરી શકાય છે ?” નબીએ અકરમ
સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું “ હા - તેમાં એટલો જ સવાબ છે કે જેનું વર્ણન
કરવામાં આવ્યું છે અને આ બધું મને જિબ્રિલ અ.સ.એ મેઅરાજની રાતે
કહ્યું હતું.”

નમાઝની રીત

નમાઝની રીત એ છે કે :

રવિવારના દિવસે ગુસલ કરીને તે પછી વઝુ કરીને બે-બે રકાત કરીને ચાર રકાત નમાઝ એવી રીતે પઢે કે તેની દરેક રકાતમાં એક વખત સૂરએ હમ્દ તે પછી ત્રણ વખત સૂરએ ફુલહોવલ્લાહો અને એક વખત સૂરએ ફલક અને એક વખત સૂરએ નાસ પઢે. અને નમાઝ પૂર્ણ કર્યા પછી સીતેર વખત ઇસ્તિગ્ફાર પઢે.

તે પછી આ ઝિક્ર પઢે **“લાહવલા-વલા-ફુલ્પતા-ઇલ્લા-બિલ્લાહિલ-અલીયુલ-અઝીમ”** અર્થાત : મહાન અને સર્વોચ્ચ ખુદા સિવાય કોઈનામાં શક્તિ અને સામર્થ્ય નથી.

તે પછી આ દુઆ પઢે **“યા અઝિઝો-યાગફારો-ઇઝ્ઝિરલી-ઝનુબી-વ-ઝુનૂબે-જમીઇલ-મોઅમેનીનવલ મોઅમેનાત-ફ-ઇન્નહૂ-લા-યગ ફેરોહઝ ઝુનૂબે-ઇલ્લા-અન્તા”** અર્થાત : હે શક્તિશાળી અને ખુબ જ મોટા પ્રમાણમાં (ગુનાહોને) માફ કરનાર - મારા અને સઘળા મોઅમિનો-અને-મોઅમેનાતોના ગુનાહોને માફ કરી દે કેમકે તારા સિવાય બીજો કોઈ ગુનાહોને માફ કરી શકે જ નહીં. (મફ્તાતીહુલ-જિનાન-ઝિલકાદ માસના આઅમાલ)

અલીનો શીર્ષક

(હપ્તો ૨૦મો)

અલ્લાહના સાચા સેવકો (બંદા)

ઈમામ રિઝા અ.સ. ફરમાવે છે કે :

“અમારા શીઆઓ એવા લોકો હોય છે જેઓ નમાઝ નિયમિત રીતે પઢતા હોય છે. (નમાઝ કાયમ કરે છે.) ઝકાત આપે છે.

ખુદાના ઘરની (એટલે કે ખાનઅે કાઅબા)ની ઝિયારત કરવા જાય છે. રમઝાન માસમાં રોઝા રાખે છે. (અમો) અહલેબૈત અ.સ. સાથે પ્રેમ અને તેમના શત્રુઓ સાથે વેરભાવ રાખે છે. આ લોકો જ ઈમાનવાળા - પરહેઝગાર અને અલ્લાહથી ડરીને ચાલનારા હોય છે. જેણે આ

લોકોની વાતને ટાળી દીધી એ એવું છે કે જાણે તેણે અલ્લાહની વાત ટાળી દીધી હોય. જેમણે એમના ઉપર મેણાં-ટોણાં માર્યો એ એવું છે કે જાણે તેણે ખુદાને મેણાં-ટોણાં માર્યો કેમકે આ લોકો જ અલ્લાહના સાચા સેવકો (બંદાઓ) અને અલ્લાહને ખરા દીલથી ચાહનારા (માનનારા) હોય છે.

(સિફાતુશીઆ)

ઈમ્મામ રિઝા અ.સ.નો સંક્ષિપ્ત જીવન વૃત્તાંત

શીઆ જગતના આઠમાં માઅસૂમ ઈમ્મામ હઝરત - ઈમ્મામ રિઝા અ.સ., ઈમ્મામ મૂસીયે કાઝિમ અ.સ. અને જનાબ નજમા સલા. જેવા મહાન સન્નારીના સુપુત્ર હતાં. આપ ખુદાવંદે આલમ તરફથી નબીયે અકરમ સ.અ.વ.ની આજ્ઞા અનુસાર ઈમ્મામતની આઠમી કડી હતાં.

જન્મ અને ઈમ્મામત : આપનો જન્મ ઝિલકાદ માસની ત્રેવીસમી તારીખે સને-૧૪૮ હિજરીમાં મદીનાએ મુનવ્વરામાં થયો હતો. આપ અ.સ.એ પોતાના પુણ્યશાળી પિતા પછી ઈમ્મામતની જવાબદારી સંભાળી હતી. આપની ઈમ્મામતનો કાર્યકાળ ખુબ જ મહત્વનો સમયગાળો હતો. આપની ઈમ્મામતનાં પ્રથમ દસ વર્ષનો સમયગાળો અબ્બાસી ખલીફા હારૂનના શાસનકાળનો હતો. આ સમયગાળો ખુબ જ સપ્તાઈ ભર્યો હતો. આ સમયગાળામાં આપ અ.સ.એ. હંમેશા મુશ્કેલીઓ અને વિપત્તીઓનો સામનો કરવો પડ્યો હતો. અલવીઓ અને આદરણીય સૈયદો ઉપર અત્યાચારોના ડુંગર ખડકવામાં આવ્યા હતાં. ખલીફાએ કેટલીક વખતે આપને પણ મારી નાંખવાના કાવત્રા ઘડ્યા હતાં. પરંતુ તે દર વખતે નિષ્ફળ રહ્યો હતો.

તે પછીના પાંચ વર્ષનો સમયગાળો અમીન અબ્બાસી અને તે પછી પાંચ વર્ષનો સમયગાળો એ હતો કે જેમાં હારૂન રશીદના આ બંને દિકરાઓ અમીન અને મામૂન અંદરો અંદર એકબીજા સાથે લડતા રહ્યા હતાં. તેથી ઈમ્મામઅ.સ. અને

આપના અનુયાયીઓ ઉપરથી અત્યાચારી શાસન દબાણ કેટલાંક અંશે ઓછું થઈ ગયું હતું. અને તેના પરીણામે દીનના પ્રચાર તેમજ ઈસ્લામના સાચા શિક્ષણના પ્રસારની આપ અ.સ.ને તક સાંપડી હતી. પરંતુ છેવટે મામૂન અબ્બાસીએ પોતાના ભાઈનો વધ કરાવી નાંખીને સત્તા ઉપર અંકુશ મેળવી લીધો હતો.

તે પછી ઈમામ રિઝા અ.સ.ના જીવનના પાંચ વર્ષનો સમયગાળો ખલીફા મામૂન અબ્બાસીના શાસનકાળનો હતો. આ ખલીફાએ દેખાવ પૂરતા ઈમામ રિઝા અ.સ.ને પોતાના ઉત્તરાધિકારી ઘોષિત કરીને તેમને પોતાના પાટનગરમાં બોલાવી લીધા અને ત્યાં ખરેખર તો તેણે ઈમામ અ.સ.ને નજરકેદમાં રાખ્યા હતાં.

મામૂન અબ્બાસીએ ઈમામ અ.સ.ને પોતાના ઉત્તરાધિકારી તરીકે ઘોષિત કર્યા તેમાં પણ તેની રાજકીય ચાલબાજી હતી. જેના કારણે પૈકી કેટલાક કારણો નીચે મુજબ ગણાવી શકાય.

- (૧) જે શીઆ લોકો અને આદરણીય સૈયદોએ શાસન વિરુદ્ધ બંડ પુકાર્યો હતો. તેમને શાંત કરી દેવામાં આવે.
- (૨) પોતાના દુન્યવી ગેરકાયદેસરના શાસનને શરીઅત મુજબના અને કાયદેસરના શાસન તરીકે ખપાવી દઈ શકાય.
- (૩) જ્ઞાન અને વિદ્યા સંબંધી વાદ-વિવાદો અને વાર્તાલાપોમાં ઈમામ રિઝા અ.સ.ને આગળ ધરી દઈને પોતાની જાતને બચાવી લઈ શકાય. અને તેમ કરવાથી ખલીફાની અજ્ઞાનતાની પોલ છતી ન થઈ જાય. અને હકીકતમાં બન્યું પણ એવું જ કે મામૂનના ખિલાફતના કાર્યકાળમાં ઈમામ રિઝા અ.સ.એ. ક્રિશ્ચિયન, યહૂદીઓ અને અગ્નિપુજકો જેવા તમામ ધર્મોના વિદ્વાનો સાથે જબરજસ્ત ધાર્મિક વાદવિવાદો કર્યા અને તેમને ઘણી ખરાબ રીતે હરાવી દીધા જેને કારણે ઈમામ અ.સ.ની. વિદ્વતાની ખ્યાતિ સમગ્ર પ્રદેશમાં ફેલાઈ ગઈ પરંતુ તેનાથી મામૂન ગભરાઈ ગયો.

છેવટે જ્યારે ઈમામ રિઝા અ.સ.ને જબરજસ્તીને કારણે મામૂનના ઉત્તરાધિકારીનું પદ સ્વિકારવું પડ્યું ત્યારે તેમણે સંપૂર્ણ હકીકતથી પોતાના અનૂયાયીઓને વાકેફ કરી દીધા હતાં અને તેવી ભવિષ્યવાણીથી પણ જાણકાર કરી દીધા હતાં કે “હું આવા વ્યક્તિનો ઉત્તરાધિકારી બની જ શકતો નથી કે જે મને પોતાના જીવનમાં જ શહીદ કરાવી દેશે.”

આપનું ચારિત્ર્ય :

ઈમામ રિઝા અ.સ.નું ચારિત્ર્ય એટલું મહાન હતું કે મિત્રો તો મિત્રો પરંતુ આપના શત્રુઓ પણ આપના ગુણગાન ગાતા હતા. અને આપના પ્રત્યે પ્રેમભાવ દાખવતા થઈ ગયા હતાં.

આપ લોકો સાથે અત્યંત વિવેક પુર્વક મહેરબાનીથી નમ્રતાથી સમાનતાની ભાવના સાથે અને પ્રેમપૂર્વક વર્તાવ ફરમાવતા હતાં.

કોઈને જરા પણ ખરાબ કહેતા ન હતા. જરૂરીયાતવાળાઓને સહાય કરતા હતાં. પોતાના દાસો અને સેવકો એ બધાની સાથે બેસીને ભોજન લેતા હતાં. રાત્રે ઊંઘ ઓછી લઈને વધારે સમય ઈબાદતોમાં પસાર કરતા હતાં. ખુબ વધારે રોઝા રાખતા હતાં. સામાન્ય પાથરણા કે કાપડ ઉપર સુઈ જતા હતાં. મહેમાનોને ખુબજ આદર આપતા હતાં અને તેમની પાસેથી લેશ માત્ર પણ કામલેતા નહતાં. લોકોને સદમાર્ગ ચિંધવાનો પ્રશિક્ષણનો કે સેવાની એકપણ તક જવા દેતા નહતાં.

શહાદત :

મામૂન ઈમામરિઝા અ.સ.ની ચોમેર પ્રસરી ગએલ ખ્યાતિ અને તેમની ઈમામતના મહાન સ્થાનને કારણે ગભરાઈ ગયો. કેટલીક વખતે તેને અપમાનિત સ્થિતિમાં પણ મુકાવું પડ્યું તેથી તેણે આપને શહીદ કરાવી નાંખવાના ઘણી વખતે પ્રયત્નો કર્યા પરંતુ દરેક વખતે તે નિષ્ફળ રહ્યો છેવટે એક દિવસ મામૂને પોતે દાડમનું ઝેરયુક્ત શરબત આપને પીવા માટે બળજબરી પૂર્વક મજબૂર કર્યા. ઈમામઅ.સ.એ ખુબ આનાકાની કરી પરંતુ છેવટે મજબૂર થઈને તે ઝેરયુક્ત

શરબત પીવું પડ્યું અને તેને કારણે સવાર થતા પહેલા આપ શહીદ થઈ ગયાં. એક પ્રખ્યાત રિવાયત પ્રમાણે આપની શહાદત ત્રેવીસ ઝિલકાદ સને-૨૦૩ હિજરીમાં થઈ હતી. બીજી રિવાયત ઓગણત્રીસમી સફર સન ૨૦૩ હિજરી અંગેની પણ છે.

આપ અ.સ.ની કેટલીક હદિસો :

★ ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે, વિદ્વતા અને બૃદ્ધિયાતુર્ય ખજાનાની જેમ હોય છે. તેની ચાવી પ્રશ્ન છે. તેથી પ્રશ્ન કરતા રહો. ખુદા તમારા ઉપર દયા કૃપા વરસાવશે. કેમકે આ કાર્યમાં ચાર પ્રકારના લોકોને સવાબ આપવામાં આવે છે.

(૧) પ્રશ્ન કરનારને (૨) શીખવાડનારને (૩) સાંભળનારને (૪) જવાબ આપનારને

★ ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે ખુદાવહે આલમે ત્રણ કાર્ય સાથે બીજા ત્રણ કાર્યને વાજુબ બનાવ્યાં છે.

(૧) નમાઝને ઝકાતની સાથે : તેથી જે વ્યક્તિ નમાઝ પઢતો હોય અને ઝકાત આપતો ન હોય તો તેની નમાઝ કબૂલ થતી નથી.

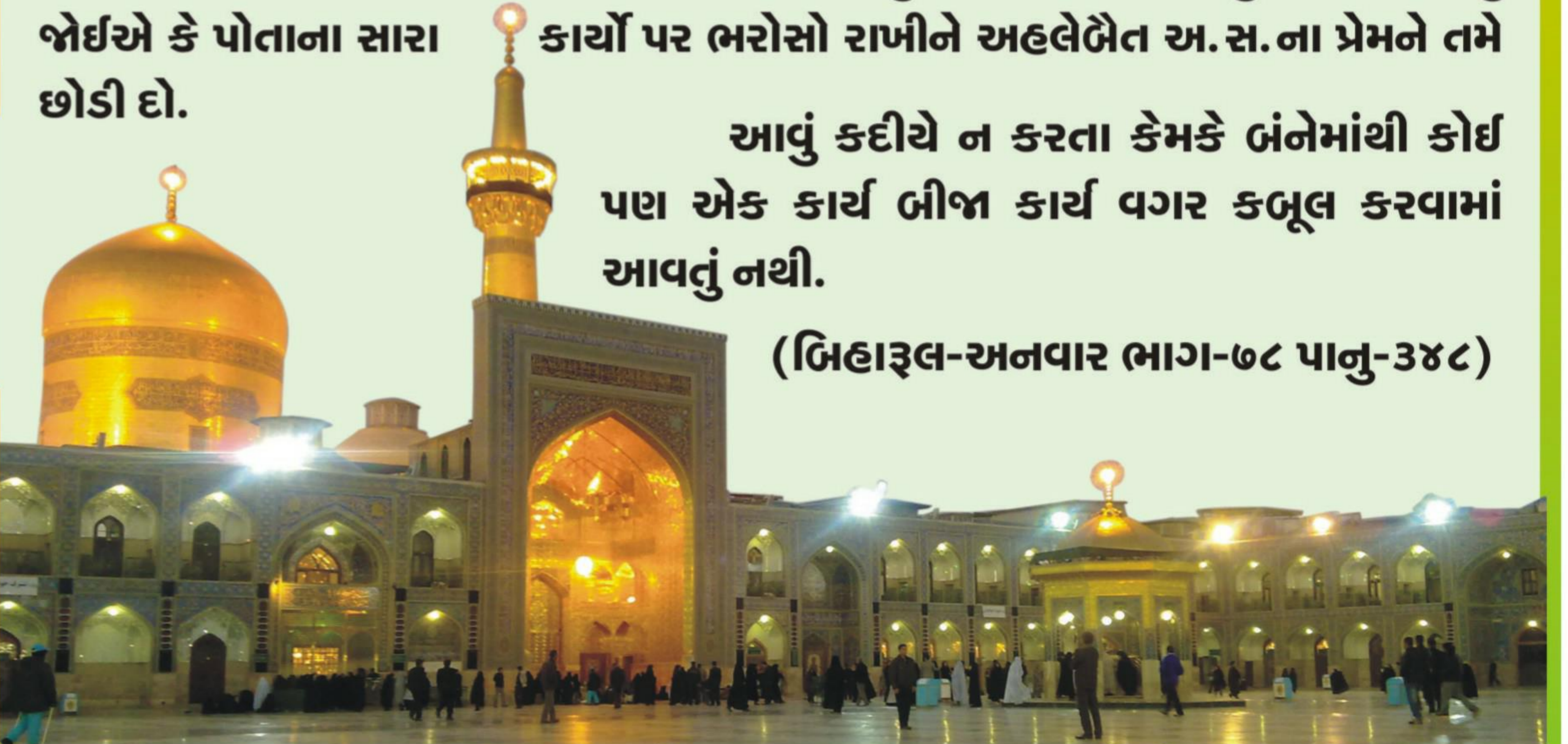
(૨) પોતાના પ્રત્યેના ઉપકારના ભાવ (શુક્ર)ને પોતાના માતા-પિતાના પ્રત્યેના આભારના ભાવ સાથે : તેથી જે વ્યક્તિ પોતાના માતા-પિતા પ્રત્યે આભાર પ્રગટ કરતો ન હોય. અને તેમની કદર ન જાણતો હોય તો તે વ્યક્તિએ ખુદાની બારગાહમાં પ્રગટ કરેલ આભાર પણ સ્વિકારવામાં આવતો નથી.

(૩) પરહેઝગારીને સગા-વ્હાલાઓ પ્રત્યેના સારા વ્યવહાર સાથે : તેથી જે વ્યક્તિ પોતાના સગાઓ સાથે સારો વર્તણૂક કરતો નથી તે પરહેઝગાર પણ હોતો નથી. (ખિલાફત-અનવાર ભાગ-૭૧, પાન નંબર-૬૮)

★ ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે : સાવધાન ! એવું ન થાય કે અહેલેબૈત અ.સ.ના પ્રેમના ભરોસે તમો સારા કાર્યો કરવાનું છોડી દો અને એવું પણ ન બનવું જોઈએ કે પોતાના સારા કાર્યો પર ભરોસો રાખીને અહેલેબૈત અ.સ.ના પ્રેમને તમે છોડી દો.

આવું કદીયે ન કરતા કેમકે બંનેમાંથી કોઈ પણ એક કાર્ય બીજા કાર્ય વગર કબૂલ કરવામાં આવતું નથી.

(ખિલાફત-અનવાર ભાગ-૭૮ પાનુ-૩૪૮)

પરદો શા માટે ?

એક દિવસ એક ક્રિશ્ચિયન સ્ત્રી પોતાના પતિ સાથે એક ધાર્મિક વિદ્વાન પાસે આવી અને કહ્યું કે “અમે ઈસ્લામની ઘણી આજ્ઞાઓનો અભ્યાસ કર્યો છે. ઘણી બાબતો સમજી છે અને ઈસ્લામના કાનુનો પ્રત્યે મારું મન પ્રેરાય પણ છે. પરંતુ ઈસ્લામની એક આજ્ઞા એવી છે કે જેને કારણે મે અત્યાર સુધી ઈસ્લામધર્મ અંગિકાર નથી કર્યો. તે બાબતમાં હું મારા પતિ અને અન્ય મુસ્લિમો સાથે વિચાર ગોઠિઓ અને ચર્ચા પણ કરી ચુકી છું. પરંતુ મને અત્યાર સુધી તે બાબત અંગે કોઈ સંતોષકારક સમાધાન પ્રાપ્ત થયું નથી તેથી આપની પાસે આવી છું કે કદાચ આપ તે સમસ્યાનો સંતોષકારક જવાબ આપી શકો.”

તે ધાર્મિક વિદ્વાને પુછ્યું “ઈસ્લામધર્મની એવી તે કઈ આજ્ઞા છે જે તમો અત્યાર સુધી સમજી શક્યાં નથી?” તે સ્ત્રીએ કહ્યું, ઈસ્લામમાં સ્ત્રીઓ માટે પરદાનો હુકમએવો છે જે પાછળના રહસ્યને હુ સમજી શકી નથી. ઈસ્લામમાં સ્ત્રીઓને પુરુષો જેટલી જ સ્વતંત્રતા અને કામકરવાની છૂટ શા માટે આપવામાં આવી નથી ? આ પરદો જ સ્ત્રીની જીવનની સમસ્યાઓની બાબતમાં અડચણરૂપ અને તેમના વિકાસના માર્ગમાં અવરોધરૂપ છે. તે વિદ્વાને તેનો પ્રશ્ન

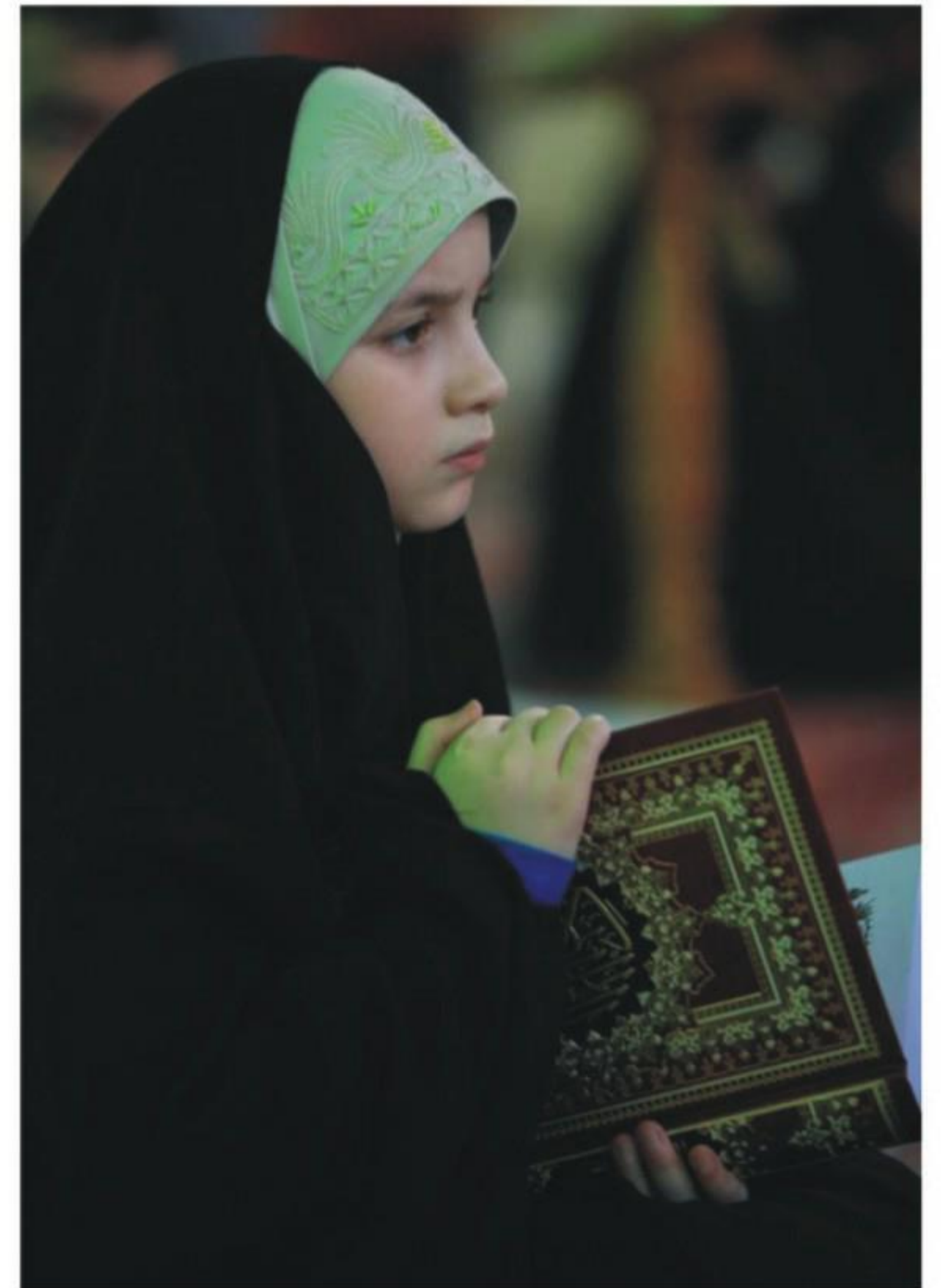
અને તેની ટીકા સાંભળીને ફરમાવ્યું “શું તમે ક્યારેક સોની બજારમાં ગયા છો ?”

તે સ્ત્રીએ કહ્યું : “હા, કેમનહી, ગઈ છું ને !”

તે વિદ્વાને ફરમાવ્યું : “શું તમે જોયું નથી, સોનીઓ સોનાના દાગીનાઓ અને ઝવેરાત વિગેરેને કાચના શોકેસમાં તાળું મારીને રાખે છે. તેનું શું કારણ હોય છે ?”

તે સ્ત્રીએ કહ્યું “સાફ વાત છે. એ કીમતી વસ્તુઓ હોય છે. એવી કીમતી વસ્તુઓ ખુલ્લામાં મુકી શકાય નહીં. ચોરો અને વસ્તુઓ ઉપાડી જનારાઓનો ભય હોય છે. તેઓ ક્યારેય હાથ અજમાવી શકે છે. શોકેસમાં રાખ્યા ન હોય તો ચોરી થઈ જાય !”

તે વિદ્વાને ફરમાવ્યું : “આજ તો ઈસ્લામની ફિલોસોફી છે. ઈસ્લામમાં સ્ત્રીની કિંમત સોનાના ઘરેણાં અને ઝવેરાત કરતાં પણ વધારે છે. સ્ત્રી પણ સુવર્ણ અને ઝવેરાતની જેમસુંદર અને આકર્ષક હોય છે. તેથી જ ઈસ્લામે સમાજમાં પ્રવર્તમાન મનના રોગો - ખરાબ ચરિત્રવાળાઓ અને દુરાચારીઓની મલિન દ્રષ્ટિથી સ્ત્રીઓની સુરક્ષા માટે તેમના માટે પરદાની વ્યવસ્થા રાખી છે. જેથી દરેક કુર્દષ્ટિથી સ્ત્રી દૂર રહે અને પરદો તેના અને તે કુર્દષ્ટિ વચ્ચે અંતરાય બની જાય.” આ જવાબ સાંભળીને તે ક્રિશ્ચિયન સ્ત્રી ખુશ થઈ અને તેણે ઈસ્લામધર્મ અંગિકાર કરી લીધો. (ખાહર- હિજાબ સઆદત અસ્ત-કર્તા-ફુઝવૈની-પા.૧૪)

પોતાની જાત સાથે જ મજાક-મશ્કરી

ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે : સાત કાર્યો તે સબંધોની શરત વગર ન કરવામાં આવે તો તે કાર્ય એક રીતે પોતાની જાત સાથે જ મશ્કરી કરવા સમાન છે.

૧. જો કોઈ વ્યક્તિ મોટાથી તો અલ્લાહ સમક્ષ પોતાના પાપોની ક્ષમા યાચના કરે - પરંતુ તે વખતે તે હૃદયપુર્વક પશ્ચાતાપ ન કરતો હોય તો તેનું તે કાર્ય પોતાની જાત સાથે મશ્કરી સમાન છે.
૨. જે ખુદાની પાસે સહાયતા માંગે પરંતુ તે પ્રાપ્ત કરવા પ્રયત્ન ન કરે તો તે પોતાની જાત સાથે મશ્કરી છે.
૩. ખુદાની પાસે જન્નતની યાચના કરનાર વ્યક્તિ આ જગતના દુઃખ-તકલીફોમાં ઘેર્ય ન ધરતો હોય તો તે પોતાની સાથે મશ્કરી છે.
૪. ખુદા સમક્ષ જહન્નમથી રક્ષણ માંગનાર વ્યક્તિ આ જગતના એશ-આરામની પ્રાપ્તિની અભિલાષા તજી ન શકતો હોય તો તે પોતાની જાત સાથે કરેલું ટીખળ છે.

૫. જે વ્યક્તિ મૃત્યુને યાદ કરતો હોય - પરંતુ ખુદા (ના અઝાબ)ની બીક અને પરહેઝગારી અપનાવીને મૃત્યુને સત્કારવા માટે તૈયાર ન રહેતો હોય તેવો વ્યક્તિ પોતાની જાત સાથે મશ્કરી કરતો હોય છે.
૬. અલ્લાહને યાદ કરનાર પરંતુ અલ્લાહ સાથેની મુલાકાતની પોતાના મનમાં તીવ્ર ઈરછા ન રાખનાર વ્યક્તિ પોતે જ પોતાની સાથે મશ્કરી કરતો હોય છે.
૭. વારંવાર ગુનાહો કરનાર અને તોબા કર્યા વગર ખુદા સમક્ષ ક્ષમા યાચના કરનાર વ્યક્તિ પોતાની સાથે મજાક કરતો હોય છે. (ઈસ્લા અશરીયાહ-ફિલ-મવાઈમુલ અદદીયા.પા.નં-૨૦૦)

નોંધ :- આ રિવાયતમાં એક અન્ય પુસ્તકમાં ઉપરોક્ત સાત બાબતો ઉપરાંત નીચે મુજબની એક અન્ય બાબત પણ નોંધવામાં આવી છે.

૮. જે વ્યક્તિ પોતાના કાર્યો દંઢતાથી કરવા માંગે છે પરંતુ પોતાની વાણી અને કાર્યોની બાબતે સાવચેત નથી રહેતો તે વ્યક્તિ પોતેજ પોતાને મશ્કરીને પાત્ર બનાવે છે. (બિહારુલ અનવાર- ભા.૭૮-પા.૩૫૬)

માસુમએ-કુમ સલા.નો સંક્ષિપ્ત જીવન વૃત્તાંત

صَلَّى عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةُ الْمُعْصُومَةُ

હઝરત માસુમએ કુમ સલા.ના પુણ્યશાળી જન્મની બાબતે પ્રખ્યાત રિવાયત એવી છે કે આપનો પુણ્યશાળી જન્મ ૧ ઝિલકાદ સન હિજરી ૧૭૩માં થયો હતો.

આપ અહેલેબૈત અ.સ.ના કુટુંબ (ખાનદાને અહેલેબૈત અ.સ.)ની એક અત્યંત પ્રતિભાશાળી અને મહાન સન્નારી હતાં. આપના મહાન પિતા ઈમામ મૂસીયે કાઝિમ અ.સ. અને માતા જનાબ નજમા ખાતુન હતાં. ઈમામ મૂસીયે કાઝિમ અ.સ.ના સંતાનોમાં ઈમામ રિઝા અ.સ. પછી જનાબ ફાતેમા માઅસૂમએ કુમ સૌથી પ્રતિષ્ઠિત અને પ્રતિભાશાળી વ્યક્તિ હતાં. આપે લગભગ દસ વરસ સુધી પોતાના મહાન પિતાની વિદ્વતાપૂર્ણ અને જ્ઞાન સભર બારગાહમાંથી વિદ્વતા-વિદ્યા અને જ્ઞાન પ્રાપ્તિનો લાભ મેળવ્યો હતો.

મહાન પિતાની શહાદત પછી આપની એકલતા :-

દુઃખના દિવસોમાં ઈમામ રિઝા અ.સ. જ આપના માટે એક માત્ર સાંતવના અને મહેરબાનીની આશાનું કિરણ હતાં. પરંતુ ખલીફા મામૂન રશીદે ઈમામ રિઝા અ.સ.ને વધુ દિવસો સુધી કુટુંબ સાથે રહેવા ન દીધાં. અને પોતાના કુટુંબથી વિખૂટા પડીને મદીનાથી ખુરાસાન જબરદસ્તીથી બોલાવી લીધાં. માસુમએ-કુમ સલા.એ એક વરસ સુધી તો પોતાના ભાઈના વિયોગનું દુઃખ ભોગવ્યું. અને એક વરસના વિયોગ પછી સહનશીલતાની હદ આવી જતાં માસુમએ-કુમએ પોતાના ભાઈ પાસે જવાનો નિશ્ચય કરીને પ્રવાસની તૈયારી કરી લીધી અને નીકળી પડ્યાં. પરંતુ માર્ગની વિટંબણાઓ અને સપ્તાઈ વેઠીને જ્યારે પ્રવાસનો અંત નજીક હતો ત્યારે મદીનાથી “સાવા” નામના સ્થળે પહોંચ્યાં ત્યારે બીમાર પડી ગયાં. અને પાસેજ સ્થિત અને શરૂઆતથી જ જ્યાં અહેલેબૈત અ.સ.ના શ્રદ્ધાળુઓ અને અનુયાયીઓ વસતા હતાં તે કુમ નામના ગામમાં

ચાલ્યાં ગયાં. ત્યાં આપ સલા.એ ૧૮ દિવસ સુધી રોકાણ કર્યું. બીમારીએ ગંભીર સ્વરૂપ ધારણ કર્યું અને ત્યાંજ એ બીમારીને કારણે પોતાના ભાઈથી મળ્યા વગર જ અને પરદેશમાંજ આ મહાન બહેન આ નશ્વર જગતને તજીને ચાલ્યા ગયાં. આપની વફાત ૧૦-૨બીઉસ્સાની સન ૨૦૧ હિજરીમાં થઈ હતી.

માઅસૂમએ કુમની ઝિયારતનો સવાબ :-

આજે “કુમ” શહેર વિદ્યા-જ્ઞાનપ્રાપ્તિ અને માર્ગદર્શનના કેન્દ્ર તરીકે પ્રખ્યાત છે. તેવી જ રીતે આ શહેર માઅસૂમએ કુમ સલા.નું દફનસ્થળ હોવાને કારણે ત્યાં સ્થિત જનાબ ફાતેમા-બિન્તે-ઈમામ મૂસીયે કાઝિમ અ.સ.નો પુણ્યશાળી રોઝો બધાજ વર્ગના લોકો માટે ઝિયારતનું સ્થળ અને અલૌકિક લાભ પ્રાપ્તિ અને બરકત મેળવવાનું કેન્દ્ર પણ છે. આવો આપ સલા.ની ઝિયારતની ફઝીલત અને તેના સવાબ અંગેની કેટલીક રિવાયતો જોઈએ.

- ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે ખુદાવહે આલમનો એક હરમ છે અને તે મક્કા છે. રસૂલે ખુદા અ.સ.નો હરમ મદીના છે. હઝરત અલી અ.સ.નો હરમ કુફા (નજફ) છે. અને અમારો પણ એક હરમ છે જે “કુમ” શહેર છે. ટુંક સમયગાળો પસાર થયા પછી મારા વંશજોમાંથી એક આદરણીય સન્નારી ત્યાં દફન થશે. કે જેમનું નામ ફાતેમા છે. જે કોઈ વ્યક્તિ તેમની ઝિયારત માટે જશે. ખુદા જન્નત તેના માટે ફરજિયાત (વાજિબ) કરી દેશે. (બિહારૂલ અનવાર, ભાગ-૫૭, પા.૨૧૬)

- ઈમામ રિઝા અ.સ.ને હઝરત માઅસૂમએ કુમ સલા.ની ઝિયારતની ફઝીલત માટે પુછવામાં આવ્યું તો આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું “જે કોઈ વ્યક્તિ તેમની ઝિયારત કરશે - જન્નત તેના માટે ફરજિયાત (વાજિબ) થઈ જશે.” (વસાએલુશીઆ ભા.૧૪, પ્રકરણ-૯૪, પા.૫૭૬)

- તેવીજ રીતે ઈમામ જવાદ અ.સ.ની હદીસ છે કે “જે વ્યક્તિ મારી ફૂફી અમ્માની “કુમ”માં ઝિયારત કરશે તેનો સવાબ અને બદલો જન્નત છે.” (વસાએલુશીઆ ભા.૧૪, પ્રકરણ-૯૪, પા.૫૭૬)

ઈમામ રિઝા અ.સ.ને બે પ્રશ્ન

સારો બંદો (ખુદાનો સેવક)

પ્રશ્ન - ૧: એક વ્યક્તિએ ઈમામ રિઝા અ.સ.ને પુછ્યું : “ખુદાના સેવકો (બંદાઓ) પૈકી સર્વશ્રેષ્ઠ કોણ છે ?”

જવાબ : ફરમાવ્યું “જે લોકો સદકાર્ય કરીને ખુશ થાય છે અને ખરાબ કૃત્ય કરીને અલ્લાહની બારગાહમાં તેની ક્ષમાચાહના કરે છે. જ્યારે તેમને કાંઈક મળે છે ત્યારે અલ્લાહનો આભાર માને છે અને જ્યારે દુઃખ-મુસીબત આવી પડે છે ત્યારે ધૈર્ય રાખે છે. અને જ્યારે ક્રોધિત થાય છે ત્યારે (સામાવાળાને) ક્ષમા કરી દે છે. (તોહફુલ-ઉફુલ.પા.૪૪૫)

જમાત સાથે નમાઝ પઢવી

પ્રશ્ન - ૨ : “જમાત સાથે નમાઝ પઢવા(નમાઝે જમાત)ને કેમ રાખવામાં આવેલ છે ? ”

જવાબ : નમાઝે જમાઅત એટલા માટે રાખવામાં આવેલ છે કે :

★ જેથી કરીને અલ્લાહના એક હોવાની વિચારસરણી (તવહીદ) ઈસ્લામ-ભાઈચારો અને અલ્લાહની ઈબાદત જાહેરમાં અને ખુલ્લી રીતે થઈ શકે. અને તેમ કરીને ઈસ્લામ અને અલ્લાહના એક હોવાની ઘોષણા પૂર્વ અને પશ્ચિમના લોકો માટે (સમગ્ર વિશ્વ માટે) ખુદાના એક હોવાની બાબત અંગે અંતિમ અને પ્રમાણભૂત દલીલ પુરવાર થાય.

★ જેથી કરીને મુનાફિકો અને ઈસ્લામને તુચ્છ સમજનાર લોકોને નીચું જોવડાવી શકાય કે જેઓ દેખાવ ખાતર તો ઈસ્લામનો સ્વીકાર કરે છે. પરંતુ ખરેખર તેઓ તેનાથી દુર હોય છે.

★ જેથી કરીને લોકો માટે એકબીજાના મુસલમાન હોવાની સાક્ષી પુરવાની બાબત શક્ય અને કાયદેસર (જાઈઝ કરી શકાય તેવું કાર્ય) બની શકે.

★ જેથી કરીને નેકી અને પરહેઝગારીના પ્રચાર પ્રસારમાં સહાયતા થાય અને અનેક ગુનાહોને થતાં અટકાવી શકાય.

(ઉચુનુલ-અખાબાર-રિઝા-ભા-૨. પા.૧૦૯=અલહયાત-ભા-૧.પા.૨૨૨)

દુધા કબૂલ થવાની શરતો

૧૬ પોતાની યાચનાઓ ફક્ત અલ્લાહ સમક્ષ મૂકવી.

પરવરદીગારે આલમ સંપૂર્ણપણે જાણે છે કે આપણે શું ઇચ્છીએ છીએ અને આપણો ઇરાદો શું છે. તેને જાણકારી માટે આપણે યાચના કરીએ તેની જરૂર નથી તેમ છતાં ખુદાવંદે આલમને તેના બંદાઓ તેની બારગાહમાં પોતાની યાચનાઓ નમ્રતાપૂર્વક મુકે તે તેને ગમે છે.

જ્યારે મનુષ્ય ખુદા સમક્ષ પોતાની યાચનાઓ રજૂ કરે છે ત્યારે ખચીત તે બંદો અલ્લાહનું સામિપ્ય પ્રાપ્ત કરે છે. તેનામાં પોતાના મનને પરોવે છે અને તેનો પ્રેમ કેળવે છે અને તે એ હકીકતથી વાકેફ થાય છે કે તેનું અસ્તિત્વ ખુદાની ઇચ્છાને આધિન છે અને બંદાના આ બધા કાર્ય અને સમજણ ખુદાવંદે આલમને ગમે છે.

જ્યારે આપણે આપણા તમામ કાર્યની બાબતમાં અલ્લાહ સમક્ષ યાચના કરીએ છીએ ત્યારે આપણે યાચના ટૂંકાણમાં ન કરીએ અને સવિસ્તાર યાચના કરીએ તે પણ ખુદાવંદે આલમને ગમે છે.

હઝરત ઇમામ જફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે “જ્યારે સેવક (બંદો) ખુદાવંદે આલમની બારગાહમાં યાચના કરવાનો ઇરાદો કરે છે તે પહેલા જ ખુદા તો જાણતો જ હોય છે કે તેનો દાસ શું ઇચ્છા ધરાવે છે. પરંતુ તેને એ ગમે છે કે તેનો દાસ તેની સમક્ષ પોતાની તમામ જરૂરીયાતો એક એક કરીને વર્ણવે તેથી જ્યારે તમો અલ્લાહની સમક્ષ યાચના કરો ત્યારે તમારે પોતાની તમામ જરૂરીયાતો એક પછી એક વર્ણવ જોઈએ.”

(ઉસુલે કાફી-ભા.૨ - પા.૫૨૦ =
વસાએલુશીઆ-ભા.૪ - પા.૧૦૯૧
- હદીસ. ૮૬૪૨)

ઈમામ જવાદ અ.સ.

ઈમામતની પરીક્ષા : ઈમામ રિઝા અ.સ.ની. શહાદત પછી એક વર્ષે મામૂન બગદાદ આવી ગયો હતો. એક દિવસ તે શિકાર કરવા શહેરની બહાર નીકળ્યો. માર્ગમાં એક પોળ (ગલી)માંથી પસાર થયો ત્યાં કેટલાક બાળકો રમતા હતાં. અને ઈમામ જવાદ અ.સ. પણ ત્યાં ઉભા હતાં. તે સમયે આપની વય ૧૧ વરસથી વધારે નહોતી. બાળકો મામુનની સવારી જોતાંની સાથે જ ત્યાંથી નાસી છુટ્યાં પરંતુ ઈમામ જવાદ અ.સ. પૂર્વવત ત્યાંજ ઉભા રહ્યાં, મામૂન આપની પાસે આવ્યો. આપને જોઈને કહ્યું “હે બાળક ! બીજા બાળકોની જેમ તમે પણ કેમ અહીંયાંથી નાસી ન ગયા ? ”

ઈમામ અ.સ.એ તરત જ જવાબ આપ્યો “માર્ગ સાંકડો નથી કે મારા ચાલ્યા જવાથી તે પહોળો થઈ જતો અને મેં કોઈ અપરાધ પણ નથી કર્યો કે મને તારી સજાની બીક હોય અને મને એવો ખ્યાલ છે કે જેમણે કોઈ અપરાધ ન કર્યો હોય તેને શિક્ષા થતી નથી તેથી મારા માટે અહીંયાંથી નાસી છુટવાનું કોઈ કારણ નહોતું.”

ઈમામ અ.સ.ની આવી મજબૂત અને અનુત્તર કરી દેનાર દલીલો સાંભળીને મામૂન આશ્ચર્યમાં પડી ગયો. અને પુછ્યું “આપનું નામ શું છે ?” ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું “મારું નામ મુહમ્મદ છે.” તેમણે પુછ્યું “કોના સુપુત્ર છો ?” આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું “અલી-બિન-મૂસા અ.સ.નો પુત્ર છું.”

મામૂને દેખાવ ખાતર ઈમામ રિઝા અ.સ. પર દુરૂદ અને સલામ પઢ્યાં

અને પછી પોતાના માર્ગે આગળ વધી ગયો. માનવ વસવાટથી બહાર નીકળી જઈને તેણે પોતાના એક શિકારી બાજ પક્ષીને શિકાર માટે છોડી મુક્યો. શિકારી બાજ પક્ષી થોડીવાર સુધી અદૃશ્ય રહ્યો. અને પછી એક જીવિત માછલીનો શિકાર કરી પોતાની ચાંચમાં પકડીને લઈ આવ્યો. મામૂન આ જોઈને (બાજ પક્ષી એક જીવિત માછલીનો શિકાર કરીને લાવ્યો હતો તે જોઈને) આશ્ચર્યમાં પડી ગયો. તેણે તે માછલી પોતાની પાસે હાથમાં સંતાડી દીધી. તે માર્ગે જ પાછો ફર્યો.

ફરી તે સ્થળે પહંચ્યો તો અગાઉની જેમજ બાળકો રમતા હતાં તે બાળકો નાસી ગયા અને ઈમામ જવાદ અ.સ. ત્યાંજ ઉભા રહ્યાં. મામૂન ફરીથી ઈમામ અ.સ.ની પાસે આવ્યો અને પુછ્યું “મારા હાથમાં શું (સંતાડેલું) છે ?”

ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું “ખુદાવન્દે આલમે પોતાની ઈચ્છા શક્તિ અને સામર્થ્યથી નદીઓમાં નાની નાની માછલી પેદા કરી છે, અને બાદશાહના શિકારી બાજ પક્ષી તેનો શિકાર કરે છે અને બાદશાહ તે માછલીઓને પોતાના હાથમાં સંતાડીને અમો ખાનદાને અહલેબૈત અ.સ. (અહલેબૈતના કુટુંબ) વાળાઓની કસોટી કરે છે.”

મામૂન ઈમામ અ.સ.નો આ જવાબ સાંભળીને આશ્ચર્યચકિત રહી ગયાં અને આપને ઝીણવટપૂર્વક જોઈને કહ્યું “આપે સાચુ ફરમાવ્યું છે અને આપ ઈમામ રિઝા અ.સ.ના જ સુપુત્ર છો.”

(કશકુલ-ગમ્મા-ભા. ૨.પા.૩૪૪)

ઈમામ રિઝા અ.સ.ની દયા કૃપા

હુજ્જતુલ ઈસ્લામ આકાએ કરાઈતી એ ફરમાવ્યું છે કે “એક સ્ત્રી નબળી ધાર્મિક માન્યતા ધરાવતી હતી. ઝિયારત-વાસ્તો-ઈબાદત વિગેરેમાં તેની રૂચી ન હતી. અને પડદો પણ પાળતી નહોતી. પરંતુ તેનો પતિ ધાર્મિક પ્રકૃતિ ધરાવતો હતો. તે સ્ત્રીએ એક દિવસે પોતાના પતિને કહ્યું “હું મશહદ જવા માંગું છું.” (મશહદ માં ઈમામ રિઝા અ.સ. નો મુબારક રોઝો છે. લોકો ત્યાં જઈને ઈમામ રિઝા

અ.સ.ની ઝિયારત કર્યા વગર પાછા નથી ફરતાં) પરંતુ મને મશહદમાં હરમ પાસે ન લઈ જતાં. મને કોઈ હોટલમાં મુકી દેજો. તમારે જ્યાં જવું હોય ત્યાં જજો. તમે ઈચ્છો તો હરમમાં બે લીટર આંસુ વહાવી આવશો તો પણ મને તેનાથી કોઈ સબંધ નથી. હું તો મશહદમાં હરવા – ફરવા માંગૂ છું હરમની ઝિયારત માટે જવાં માંગતી નથી” પતિએ કહ્યું “ઠીક છે.” અને તે પોતાની પત્નિને મશહદ લઈ ગયો. તે સ્ત્રી પોતાની રીતે હરવા-ફરવામાં મગ્ન રહેતી હતી. અને તે મોમિન વ્યક્તિ હરમમાં ચાલ્યો જતો હતો. છેવટે જ્યારે પાછા ફરવા લાગ્યાં અને ગાડીમાં બેસવા જતાં હતાં ત્યારે તે સ્ત્રીની દ્રષ્ટિ ઈમામ રિઝા અ.સ. ના હરમનાં ગુંબજ ઉપર પડી, તેણે કહ્યું “હું અહિયાં ઈમામ રિઝા અ.સ.નો હરમ જોવા નહોતી આવી. પરંતુ અહિયાં આવીને સારુ લાગ્યું. ઝિયારત નથી કરી પરંતુ મારો પ્રવાસ ઘણો સારો રહ્યો.” તે પછી ગાડી ઉપડી ગઈ.

થોડી જ વારમાં તે સ્ત્રીને ઊંઘ આવી ગઈ. સપનામાં તેણે ઈમામ રિઝા અ.સ.ને જોયાં, આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું “મારા શહેરમાં તને સારૂ લાગ્યું અને તને કોઈ તકલીફ ન થઈ તેનાથી હું રાજી થયો છું. જે લોકો મારા શહેરમાં આવે તેમને અહિંયા કોઈ તકલીફ ન થાય તો તેનાથી હું રાજી થાઉં છું.”

આ પ્રસંગ ઉપરથી આપણે સમજી શકીએ છીએ કે જ્યારે ઈમામ રિઝા અ.સ. આવા લોકો સાથે આટલી દયા-કૃપા પૂર્વક વ્યવહાર કરતા હોય ત્યારે જે લોકો ખરા અર્થમાં અને મનથી તેમની ઝિયારત માટે આવતાં હોય છે તેમની સાથે તો આપ અ.સ. કેટલી હદે દયા-કૃપાપૂર્વક વર્તાવ કરતા હશે !!!

તુલ્લાઅ નામની કૌમ

યમન પ્રદેશ અરબસ્તાનના ટાપુ પર આવેલો છે અને તેની ગણતરી જગતના એવા બરકતવાળા સમૃદ્ધ પ્રદેશોમાં થાય છે કે જ્યાં ભુતકાળમાં એક ઉજ્જવળ સંસ્કૃતિ પાંગરી હતી. એ પ્રદેશ પર જે શાસકો રાજ કરતાં હતાં તે “તુલ્લાઅ” કહેવાતા હતાં. “તુલ્લાઅ” એ અરબી શબ્દ “ઈત્તેલાઅ” સાથે સંકળાયેલ છે. “તુલ્લાઅ”નો અર્થ “અનુસરણ કરવું” તેવો થાય છે. તે શાસકોની પ્રજા તેમનું “તુલ્લાઅ” એટલે કે અનુસરણ કરતી હતી તેથી તે શાસકો “તુલ્લાઅ” કહેવાયા અથવા તો એટલા માટે પણ કે તે શાસકોએ પેઢી-દર-પેઢી ઘણા વરસો સુધી શાસનની ધુરા સંભાળી હતી.

આ “તુલ્લાઅ” વંશ કોણ હતો ? કુરઆન મજુદમાં ફક્ત બે સ્થળોએ “તુલ્લાઅ” શબ્દનો પ્રયોગ થયેલો છે. એક “સૂરએ દુખાન”ની ૩૭મી આયતમાં બીજું “સૂરએ-કાફ”ની ૧૪માં આયતમાં કે જ્યાં ઈશાદિ થયેલ છે કે “ખુબ જ ગીચ વૃણછાદિત પ્રદેશવાળી કૌમે શુએબ અને કૌમે તુલ્લાઅ-એકે ખુદાના રસૂલોને જુઠા કહ્યા તો ખુદાની ચેતવણી તેમના વિશે ખરી સાબીત થઈ.”

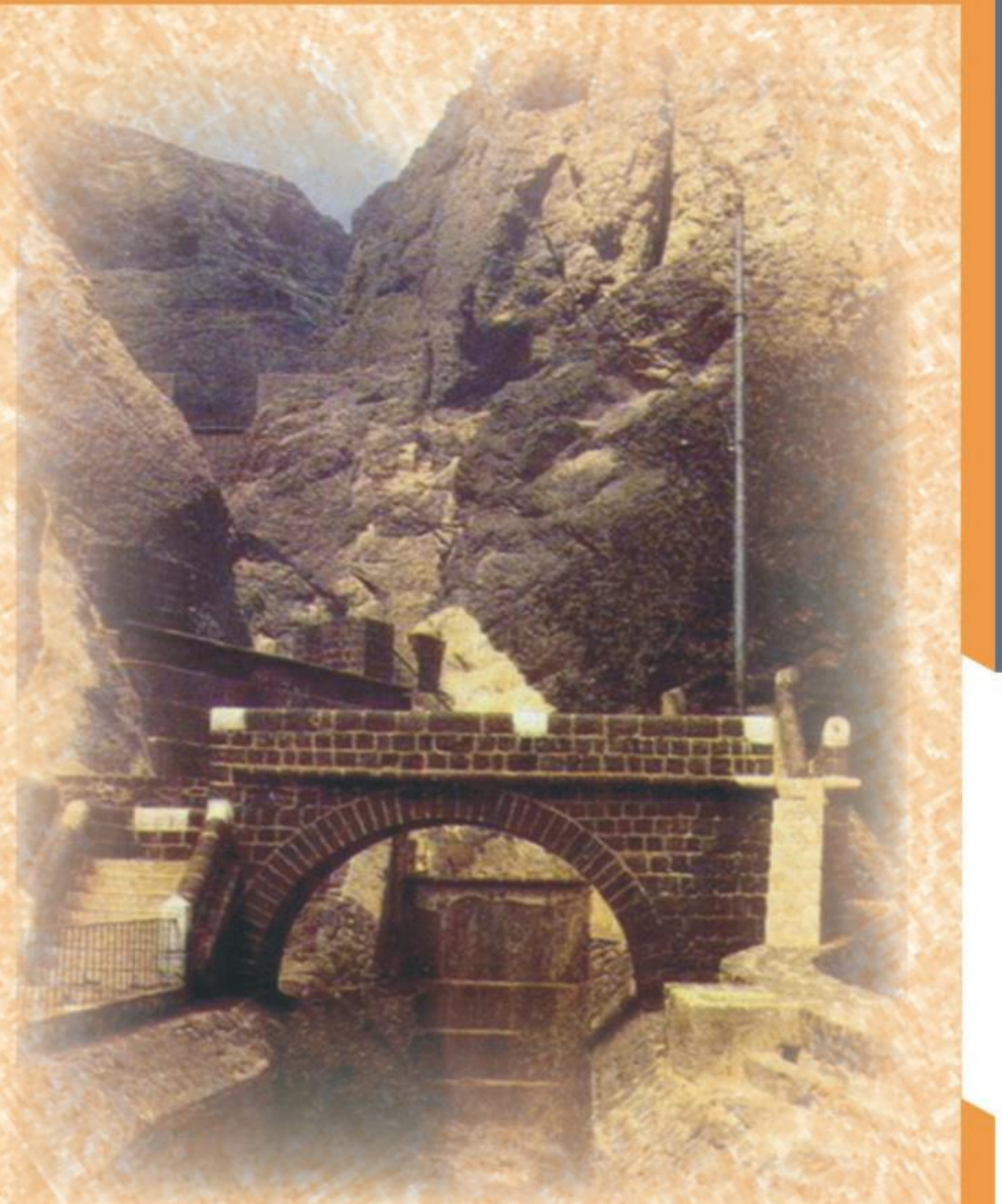
“તુલ્લાઅ” યમનના શાસકોનું વંશ વાચક વિશેષણ હતું. ઈરાનના શાસકોને “કિસરા” તુર્ક શાસકોને “ખાકાન” ઈજિપ્તના સમ્રાટોને “ફિરઓન (ફેરો)” અને રોમના રાજાઓને “કૈસર” કહેવામાં આવે છે તે રીતે યમનના શાસકોને “તુલ્લાઅ” એટલા માટે

કહેવામાં આવતાં કે તેઓ લોકોને પોતાનું અનુસરણ કરવા - પોતાના અનુયાયીઓ બની જવા આમંત્રણ આપતા હતાં અથવા તો એટલા માટે કે તેઓએ પોતાના પ્રદેશ પર એક પછી એક અનેક પેઢીઓ અને લાંબા કાળ સુધી શાસન કર્યું હતું.

દેખીતી રીતે તો એવું જણાય છે કે કુરઆને શરીફમાં યમનના તમામ સમ્રાટો સબંધે આ ઉલ્લેખ નથી. પરંતુ કોઈ ચોક્કસ રાજા વિષે આ ઉલ્લેખ છે. કેટલીક રિવાયતો પ્રમાણે તે રાજાનું નામ “અસ્અદ-અબૂ-કરબ” હતું કુરઆને કરીમની આયતોનું અર્થઘટન કરનાર કેટલાંક વિદ્વાનો (મુફ્સસરીન)નો એવો મત છે કે તે પોતે “સત્ય આચરણ કરનાર” અને “ઈમાન લઈ આવેલો” (સાહિબે ઈમાન) વ્યક્તિ હતો. પોતાના આ મતના સમર્થનમાં તેમણે કુરઆને મજુદની ઉપરોક્ત બંને આયતોનો આધાર લીધો છે. કેમકે કુરઆનેપાકની ઉપરોક્ત બંને આયતોમાં તેની પોતાની કોઈ બુરાઈ (નિંદા) કરવામાં આવી નથી. પરંતુ તેની કોમની નિંદા કરવામાં આવી છે.

પયગમ્બરે ઈસ્લામ સ.અ.વ.થી સંબંધિત એક રિવાયત ઉપરથી એ હકીકતનું જ પ્રમાણ મળે છે કે જેમાં આપ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે “તુબ્બાઅ”ની બુરાઈ અને નિંદા ન કરશો કેમકે ઈમાન લઈ આવ્યો હતો.

“તુબ્બાઅ” મદીના પાસે

એક અન્ય રિવાયતમાં છે કે જ્યારે “તુબ્બાઅ” અન્ય રાજ્યો અને પ્રદેશો જીતી લેવા માટે નીકળ્યો હતો ત્યારે તે મદીના સુધી પહોંચી ગયો હતો. તેણે ત્યાં રહેતા યહૂદી વિદ્વાનોને કહેણ મોકલ્યો કે તે આ પ્રદેશને ખેદાન-મેદાન કરી દેવા માંગે છે જેથી યહૂદીઓ ત્યાં વસવાટ ન કરી શકે. અને ત્યાં “અરબ” કાયદા કાનુનો લાગુ પાડવામાં આવે. (યહૂદીઓ મુળ ઇજીપ્તથી આવેલા હતાં. તેથી તે યુગમાં યહૂદીઓની સંસ્કૃતિ અરબ સંસ્કૃતિ ગણાતી નહોતી.) યહૂદીઓનો સૌથી મોટો વિદ્વાન “શામૂલ” હતો. તેણે કહેવડાવ્યું કે “આ એ જ નગર છે કે જ્યાં હઝરત ઈસ્માઈલ અ.સ.ના વંશમાં જન્મ લેનાર એક પયગમ્બર પોતાનું વતન તજી દીધા પછી વસવાટ કરશે.” અને તે સાથે તેણે પયગમ્બરે ઈસ્લામ સ.અ.વ.ની કેટલીક વિશિષ્ટતાઓ પણ જણાવી “તુબ્બાઅ”ની ધાર્મિક માન્યતાઓ (દીન)માં પણ આ વિષે કેટલીક જાણકારી હોવાની સંભાવના છે. તેથી તેણે કહેવડાવ્યું “તો પછી હું આ નગરને નષ્ટ કરીશ નહીં.”

એટલે સુધી કે આ રિવાયતના અનુસંધાનમાં એવી પણ એક લોકવાયકા છે કે તેણે (તુબ્બાઅ-એ) ઔસ અને ખઝરજ નામના તેની સાથે આવેલા બે કબીલાઓને તે નગરમાં જ (મદીનામાં) વસી જવા આજ્ઞા આપી. અને જેમના આગમનનો વાયદો કરવામાં આવ્યો છે તે પયગમ્બરનું પ્રાગટ્ય (ઝહૂર) થાય ત્યારે તેમની સહાયતા કરે. અને તે પછી “તુબ્બાઅ” શાસકો પોતાના ઉત્તરાધિકારીઓ અને વંશજોને પણ આ વિશે વસીયત કરતા હતાં. અને એવું પણ કહેવાયું કે તેણે આ અંગે એ લખાણ પણ કરી આપ્યું હતું કે જેમાં તેના પયગમ્બર ઈસ્લામ સ.અ.વ. ઉપર ઈમાન લઈ આવવાની વાત લખવામાં આવી હતી.

“તુબ્બાઅ” મક્કા શહેરમાં “આઅલામુલ - કુરઆન”ના લેખકે નોંધ્યું છે કે “તુબ્બાઅ” યમનનો વિશ્વ વિજયી સમ્રાટો પૈકી એક હતો કે જેણે હિન્દુસ્તાન સુધી સૈન્ય મોકલ્યું હતું અને ત્યાં સુધીના તમામ પ્રદેશોને પોતાના શાસન તળે આણી દીધા હતાં. વિશ્વ વિજયના એવાજ એક અભિયાન પ્રસંગે તે મક્કા સુધી પહોંચી ગયો હતો. અને તેણે “ખાનઅ કાઅબા”ને પાડી નાંખવાનો નિર્ધાર જાહેર કર્યો. પરંતુ તે પહેલાં જ તે એક એવા રોગમાં સપડાઈ ગયો કે સઘળા વૈધો (ઈલાજ કરનારાઓ) તેનો ઈલાજ કરવામાં નિષ્ફળ રહ્યાં.

તેના સાથીઓમાં કેટલાક જ્ઞાની લોકો પણ હતાં કે જેમનો વડો “શામૂલ” નામનો એક વિદ્વાન હતો. તેણે કહ્યું કે “તારા રોગનું મુળ કારણ ખાનઅ કાઅબાની બાબતમાં તારો ઈરાદો છે.”

આ સાંભળીને “તુબ્બાઅ”એ પોતાનો એ ઈરાદો ત્યજી દીધો અને એવી માનતા માની કે તે ખાનઅ-કાઅબાનો આદર કરશે અને સ્વસ્થ થયા પછી ખાનઅ-કાઅબા ઉપર યમનના કાપડ (ચાદર)નો ગલેફ ચઢાવશે.

બીજી રિવાયતોમાં પણ ખાનઅ કાઅબા ઉપર ગલેફ ચઢાવવાની લોકવાયકાનું વર્ણન છે. અને તેમાં તો એટલે સુધી વર્ણન છે કે આ બનાવ ઈસવી સનની પાંચમી સદીનો છે અને આજે પણ મક્કા શહેરમાં “દારત્તુબાઅ” નામનું એક સ્થળ છે.

ટુંકમાં એ કે યમનના સમ્રાટો (એટલે તબાબઅ-યમન) વિશેની લોક વાયકાઓનો એક મોટો ભાગ શંકા-કુશંકાઓ ભરેલો છે કેમકે તેમની સંખ્યા અને તેમના શાસનકાળ વિશે વિશેષ જાણકારી ઉપલબ્ધ નથી. તેમના વિશે કેટલીક વિરોધાભાષી લોકવાયકાઓ પણ છે. ઈસ્લામી રિવાયતોમાં જે કાંઈ છે તે કુરઆનના અર્થઘટનની સામગ્રી (તફ્સીરી મવાદ) અથવા ઐતિહાસિક અથવા હદીસમાં છે તે સઘળું એક સમ્રાટ વિશે જ છે કે જેનો કુરઆનમાં બે સ્થળે ઉલ્લેખ છે.

આઈ ગેલેરી

વહાલા બાળકો, આપેલ ચિત્રને
રંગ પૂરીને સુંદર બનાવો

બાળ રોઝદાર

અલીઅસગર કામાણી
ઉંમર વર્ષ-૮
રોઝા-૬ રાજુલા.

દિરાણી સકીના ફાતેમા
ઉંમર વર્ષ-૭
રોઝા-૧ રાજુલા.

દિરાણી સકીના મોહસીનઅલી
ઉંમર વર્ષ-૬
રોઝા-૧ રાજુલા.

કજાર સકીના કૌસરઅલી
ઉંમર વર્ષ-૬
રોઝા-૧ રાજુલા.

લાખાણી બક્ષીશ મેહરા
ઉંમર વર્ષ-૭
રોઝા-૭ રાજુલા.

લાખાણી ફઝલ ફાતેમા
ઉંમર વર્ષ-૭
રોઝા-૨૮ રાજુલા.

સકીના મો.અબ્બાસ
ઉંમર વર્ષ-૫
રોઝા-૩ રાજુલા.

સકીના રજબઅલી બદામી
ઉંમર વર્ષ-૫
રોઝા-૧ રાજુલા.

સુંદરાણી મૈનબબાનુ
ઉંમર વર્ષ-૬
રોઝા-૪ રાજુલા.

મોહંમદ કૌમેલ નૌશાદઅલી
ઉંમર વર્ષ-૬
રોઝા-૧ થાણા.

ઈસ્લામી દુનિયામાં આતંક ફેલાવનાર તથા આતંકીઓને મદદ આપનાર ઈસ્રાઈલ, અમેરિકા અને તેના સહયોગીઓના પ્રોડક્ટ્સનું બાયકોટ કરવા સર્વે મુસ્લિમ ભાઈઓને વિનંતી

"HADI MASIK" Hauza-e-Ilmiyah Imam Khomaini (R.A.), Goldenpark, Vatva, Ahmedabad-382440. Ph. : 079 - 25892786